

Mental, og det kan let være, at de i den Grad kunne blive mange, at Bevægelsen gjerne kan vore Rigsdagen over Hovedet. — Her er talt lidt om Huusmændene og deres Kaar i Anledning af det under Nr. 1 stillede Forslag. Jeg skal dertil bemærke, at det vistnok har været smerteligt for Huusmændene over hele Landet at see paa, at der i Grunden ikke er taget noget som helst Hensyn til dem og deres, og at der reises Modstand imod dette Vindringsforslag, som dog muligviis kunde tænkes at være til deres Bedste, saaledes at de see, at naar Billighed taler for, og der virkelig er nogen Ret i, at de faae deres Jord til fri Eiendom, vil man ikke give dem den. Det forekommer mig aldeles bestemt, at dette Forslag stiller det tydeligt, hvorfor netop Huusmænd for Diebliffet ikke kunne komme til at faae deres Huse til fri Eiendom. — Jeg sagde, at Vindringsforslaget under Nr. 6 var ufløgt fra et nationalt Standpunkt, og alle Tidens Historie vil give mig Medhold dert. Lad os see til Grækerne's Historie. Hvad gjorde den store Statsmand og nationale Mand Lykurg? Han udbeelte Jorden saaledes, at der kom Lodder til hver Enkelt. Han mødte vel ogsaa dengang Modstand, og saaledes fortælles det jo i Historien, at der kom En og gav ham En paa Dret; men Lykurg tog ham hjem med sig, og han blev da i den Grad overbevist om, at det var ret og godt, at denne Mand siden blev Lykurgs allerivrigste Tilhænger. Det kan vel være, at Godseiere og Enkelte af dem, der ere misfornøiede med, hvad der er skeet, ville, hvis vi vedtage § 1, som den er foreslået, naar de blive Vidne til den rolige Udvikling, vi derved gaae imøde, see, at det er godt, hvad der er skeet, og derfor ville blive ivrige Tilhængere netop af Hensyn til Samfundets No. Vilde vi kaste Blikket ud f. Ex. over Romerne, er det Samme Tilfældet. Overgang det krigeffte Folk var i Betykt, sørgede man for, at de Enkelte kunde komme i Besiddelse af Jord; thi det er jo i Virkeligheden en Usandhed at sige, at Folk skulle kæmpe for Arne, Fædreland og Jord, naar de ingen Jord have. Vilde vi endelig lade Blikket løbe ud i vor umiddelbare Nærhed til Irland og spørge, hvorfor Irland ikke kan

blive lykkelig, maae vi vel sige, at ingen Kirkeform kan curere det, kun een Ting kan helbrede det, nemlig den, at de, der oprindeligt eiede Jorden, det vil sige deres Børn, komme i Besiddelse af deres Fædres Jord. Da vil Irland blive lykkelig, men indtil dette skeer, vil Udvandringen i Virkeligheden vedblive at foregaae efter en storartet Maalestok. Alle ere enige om, at Fædrelandskjærlighed er noget Godt; men vil man have den fremmet og opnaaet i stort Maal, er det bedste Middel dertil, at hver Enkelt saa meget som mulig kommer til at eie Jord. Først kommer da naturligviis Kjærligheden til at dvæle ved den lille Plet, men fra den lille Plet gaar den saa let til det store Fædreland. At Vindringsforslaget ogsaa er galt fra det demokratiske Standpunkt, behøver jeg ikke videre at opholde mig ved; thi det er indlysende, at den demokratiske Grundsetning maa være, at alle saavidt mulig stilles lige, men det er ingen Lighed, naar vi lade Eiendommene gaae over i Enkeltes Hænder. Vel er Fæstevæsenet uheldigt, men noget endnu Uheldigere er Forpagtning. Endelig maa man ogsaa være imod Forslaget fra den rolige Udviklings Standpunkt; thi gennem Tiden gaar der to mægtige Strømninger, en aristokratisk og en revolutionair. Den aristokratisk begunstiges meget af hele Tidens Udvikling, naar vi see paa, hvorledes store Capitaler samle sig paa enkelte Hænder; men Lovgivningen skal netop forhindre, at Eiendommene ligesom Capitalerne komme til at samle sig paa Enkeltes Hænder eller komme i enkelte Mænds Besiddelse. Skeer det, vil den umiddelbare Efterløber være Revolutionen, men vi ønske netop ikke Revolutionen, hvorimod vi ønske en rolig Udvikling. Daa her i Danmark har man hørt kommunistiske og sociale Grundsetninger udtalte, og disse Udtalelser vilde i høj Grad formees, hvis vort Fædreland mere og mere gik over til en saadan Ordning, at Eiendommene samlede sig paa enkelte Hænder. Ganske vist er Fæstevæsenet noget Uholdbart, men skulle vi have en Fæstefløsningslov med en saadan Bestemmelse som den, der er foreslået under Nr. 6, føler jeg mig forvisset om, at vi i Grunden hellere maae beholde